

TÜRKİYE SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ

ŞEHİR SAĞLIK PROFİLİ EĞİTİMİ

25-26 Mart 2021 / Online

Prof. Dr. E. Didem Evcı Kiraz

**Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Halk Sağlığı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
SKB Danışma Kurulu Üyesi**

15.30 - 16.15 : Şehir Sağlık Profili Nasıl Hazırlanmalı?
Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

TÜRKİYE SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ

2. GÜN PROGRAMI

26 Mart 2021 CUMA

14.00 - 14.05 : Hoş Geldiniz

Murat Ar

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

**14.05 - 14.45 : Sağlık Riskleri ve Kırılgenlıkların Ölçülmesi:
Sağlık Göstergeleri**

Araş.Gör.H.Çisem Akıldız

**14.45 - 15.30 : Sağlık Riskleri ve Kırılgenlıkların Analizi:
Coğrafi Bilgi Sistemleri**

Dr.Tuba Bucak

15.30 - 16.15 : Şehir Sağlık Profili Nasıl Hazırlanmalı?

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

16.15 - 16.30 : Ara

**16.30 - 17.00 : Şehir Sağlık Profilinden Şehir Sağlığı
Gelişim Planına Geçiş**

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

17.00 - 17.30 : Soru ve Cevaplar

Kapanış

Bölüm 1. Faz VII'de şehirlerin üyeliği

Faz VII'de şehirlerden istenenler

Aşağıdaki listede, şehirlerin Faz VII'de DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'na üye olması için karşılaması gereken 13 özel şart özetlenmektedir.

1. **Yerel desteğin sürdürülmesi.** Belediyelerin Sağlıklı Şehirlerin prensiplerine ve hedeflerine yönelik olarak farklı sektörlerden ana karar vericilerin (paydaşların) yerel politik desteğini almayı sürdürmesi gerekmektedir. Belediyeler, başvuruları ile birlikte belediyenin VII. Faza katılımını destekleyen ve farklı paydaşlarla çalışmayı taahhüt eden meclis kararlarını ve aynı konuda belediye başkanları veya lider politikacıları tarafından imzalanacak bir niyet mektubunu göndereceklerdir.
2. **Koordinatör ve yönlendirme kurulu.** Belediyeler tam zamanlı bir koordinatöre (veya dengi) sahip olmak zorundadır; koordinatörün İngilizce bilmesi ve sağlıklı şehir çalışmaları için idari ve teknik destek alabilmesi gerekmektedir. Belediyelerin ayrıca VII. Fazın gereksinimlerini yerine getirebilecek ana sektörlerden üst düzey karar vericilerin ve politikacıların yer aldığı bir yönlendirme kuruluna sahip olması gerekmektedir.
3. **Şehir sağlık profili.** Şehir sağlık profilleri vatandaşların sağlığını etkileyen faktörlerin ve sağlık konusunda şehirdeki eşitsizliklerin anlaşılmasını sağlayacak çok değerli bilgiler sunan bir araçtır. Tüm şehirlerin bir şehir sağlık profili oluşturmaları zorunludur. Yeni üye olacak şehirler DSÖ sağlıklı şehir profillerine yönelik rehberlere uygun bir şekilde yeni bir profil oluşturabilir. Daha önceki fazlarda üye olmuş şehirlerin bu Faz için profillerini güncellemesi gerekmektedir. Profiller şehirdeki planlama süreçlerini aktif olarak bilgilendirmelidir ve şehirde sağlık alanındaki değişiklikleri göstermelidir. VII. Faz'da oluşturulacak şehir sağlık profillerinin azami şekilde sağlık alanındaki eşitsizliklere ve hassas gruplara odaklanmalıdır.
4. **VII. Faz analizi.** Şehirler, ilk aşamada mevcut yerel durumlarını değerlendirmek için VII. Faz'ın hedef ve ana temalarını dükkate olarak bir değerlendirme yapacaktır. Durum analizi 2-3 sayfa uzunluğunda olmalıdır. Bu, şehir düzeyindeki başlıca sağlık ve refah sorunlarını ve fırsatlarını ortaya koyacak ve VII. Faz'da öncelikli konuların belirlenmesi ve hedeflerin oluşturulması için temel sağlayacaktır.
5. **Şehir beyanı.** Şehirler, Ağı üye olarak elde edecekleri faydaya yönelik bir beyanda bulunmalıdır.
6. **Sağlık için entegre planlama.** VII. Faz'ın hedef ve temalarını uygulamak için şehirlerin sistematik olarak çalışması, farklı sektörleri içeren planlama yaklaşımları ile sağlık için kapsamlı bir vizyon oluşturmaları gerekecektir. Şehirler, VII. Faz'ın ana temalarına yönelik bütüncül ve stratejik bir sağlık planlaması konusunda ilerleme kaydettiklerini gösterebilmelidir. Bunun içerisinde bir şehir sağlık gelişim planı veya şehrin sağlık ve esenlik konusundaki politika ve stratejisi veya denk bir başka belge veya belgeler yer alabilir. Bu planlar, içerisinde şehrin sağlığa yönelik özel ve sistematik çabalarını gösteren kapsamlı birer strateji belgesidir ve içerisinde belediyenin vizyon ve değerleri ile bu

Şehir sağlık profili. Şehir sağlık profilleri vatandaşların sağlığını etkileyen faktörlerin ve sağlık konusunda şehirdeki eşitsizliklerin anlaşılmasını sağlayacak çok değerli bilgiler sunan bir araçtır. Tüm şehirlerin bir şehir sağlık profili oluşturmaları zorunludur. Yeni üye olacak şehirler DSÖ sağlıklı şehir profillerine yönelik rehberlere uygun bir şekilde yeni bir profil oluşturabilir. Daha önceki fazlarda üye olmuş şehirlerin bu Faz için profillerini güncellemesi gerekmektedir. Profiller şehirdeki planlama süreçlerini aktif olarak bilgilendirmelidir ve şehirde sağlık alanındaki değişiklikleri göstermelidir. VII. Faz'da oluşturulacak şehir sağlık profillerinin azami şekilde sağlık alanındaki eşitsizliklere ve hassas gruplara odaklanmalıdır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

Çeviri Editörleri
Dr.E.Didem EVCI
Kim.Yük.Müh. Atilla EKMEKÇİGİL
İhsan SÖKMEN
Uzm.Dr.Ali İhsan ERCAN
Dr.İsmail TOPRAK
Doç.Dr.Sefer AYCAN

KASIM 2001, ANKARA

Şehir Sağlığı Profilleri

Şehrinizdeki Sağlık
Göstergelerinin
Rapor Edilmesi

2. Baskı, 1997

SAĞLIKLI ŞEHİRLER

HERKES İÇİN SAĞLIK 2000

City Health Profiles: how to report on health in your city

1. Giriş

Şehir sağlığı profili, Sağlıklı Şehirler ağının her katılımcısı için son derece değerli bir araçtır. Şehirdeki sağlığın canlı, bilimsel temele dayalı değerlendirilmesini sağlar; halkın ilgisini uyandırabilir ve politik taahhütlerde bulunulmasını sağlayabilir; geleceğe ilişkin hedefler belirleyebilir ve bu hedeflere yönelik ilerlemeyi izleyebilir.

Tüm DSÖ Sağlıklı Şehirleri 1995 yılı sonu itibarıyla profillerini hazırlamayı kabul etmişlerdir. Bu belgenin amacı, söz konusu şehirlere bu konuda yardımcı olmaktır. Bir uzman grubun tavsiyelerinin yanı sıra, halihazırda profiller hazırlamış olan şehirlerin deneyimlerini de içermektedir.

Sağlıklı Şehirler ağı, profillere ilişkin önerilerde kullanılan bir dizi sağlıklı şehirler göstergesi geliştirmiştir. Göstergeler ve profiller birlikte şehir sağlığı planlarının geliştirilmesine yardımcı olmalıdır ve bu planlar daha sonra göstergelerin incelenmesinde öncülük edebilir.

Göstergeler sağlığın ve sağlığı etkileyen faktörlerin ölçütleridir. Bunlar şehirler arasındaki karşılaştırmalar için bir temel sağlayabilir.

Profiller hem göstergeleri hem de diğer sağlıkla ilgili ölçütleri bir bilgi analizi ile birlikte içerir. Bunlar belirli bir şehirdeki sağlık sorunlarını ve bu sorunların potansiyel çözümlerini yazılı ve grafiksel olarak tanımlar.

Şehir sağlık planları şehirdeki sağlığın geliştirilmesi için stratejiler ve müdahale programları belirler, önerilen faaliyetlerin yapılması için hedefler ve zaman çizelgeleri tanımlar ve izleme aktivitelerini belirler.

Bir şehir sağlığı profilinin hazırlanmasının DSÖ tarafından Sağlıklı Şehirler projesine üyelik için öngörülen kulfetli bir şart olarak görülmemesi önemlidir. Bir profil, şehirlere bir çok şekilde yardımcı olabilir: üretilmesi için gerekli olan işbirliği sağlık ortaklıklarını sağlamlaştırmaya yardımcı olabilir; içerdiği bilgiler sağlık sorunlarını gösterebilir ve ortakları çözüm bulmak için bir araya getirebilir; profilin sunumu halkın ve medyanın ilgisini uyandırabilir ve sağlıkla ilgili konulara ilişkin genel anlayışı geliştirebilir.

Katılımcı şehirlerin profillere ayırabilecekleri kaynakların, mevcut olan bilgi kapasitesi ve niteliği açısından büyük farklılıklar gösterdiğini

görmekteyiz. Bu kitap bir profilin hazırlanması ile ilgili bir tarif ya da katı talimatlar vermeyi değil, şehirlere bir başlangıç noktası gösterebilecek önerileri ve fikirleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bir şehire ait olabilecek profil ile ilgili olmak, daima yerel katılıma, verilerin sosyal ve kültürel farklılıklar konusunda hassas olunarak yorumlanmasına ve değişimle ilgili güvenilir ve uygun önerilerde bulunulmasına bağlı olacaktır.

İyi bir profil bir şehri ve bu şehirde yaşayanların sağlığını etkileyen faktörleri açık bir şekilde tanımlar ve değişim için heves ve enerji yaratacak önerileri ortaya koyar. Profil hem toplum katılımı hem de politik destek için bir odak sağlamalıdır.

Profil

Şehirde yaşayanların sağlığının ve sağlıklarını etkileyen faktörlerin nicel ve nitel açıklamasına şehrin sağlık profili ismi verilir

- Göstergelerden elde edilen verilerin analizi ve bunların yorumlanarak, şehrin sahip olduğu özellikler, geliştirilmesi gereken yönler ve eksiklikler belirlenmiş olur
- Sorunları tanımlar
- Gelişim için öneriler ve faaliyetleri teşvik eder

Profil hazırlanarak, şehirde yaşayanların sağlığı ile ilgili doğru, güncel, tarafsız ve bağımsız bilginin sağlanması amaçlanır

Bir Şehir Sağlığı Profili

- Şehirle ilgili sağlık bilgilerini özetlemeli
- Şehirdeki sağlık konularını ve bunu etkileyen konuları tanımlamalı
- Sağlığın geliştirilmesi için önerilen faaliyet alanlarını tanımlamalı
- Sağlıkla ilgili olarak elde edilecek hedefleri belirlemeli
- Sağlığı etkileyen konular hakkında, topluma kolayca anlaşılabilir şekilde bilgi vermeli
- Toplumun şehirdeki sağlıkla ilgili konularda görüşlerini içermeli

Bir Şehir Sağlığı Profili

- **Bir şehrin sağlık profiline ilişkin bir tarif yoktur**
- Her şehir kendi profilini yapısına uygun olarak kendi oluşturmaktadır.
- Bir şehrin profili ne kadar tanımlayıcı ve kendine özel olursa,

DSÖ tarafından istenen “Şehir Sağlığını Geliştirme Planı” o kadar hızlı ve şehrin gelişimine katkı sağlayacak şekilde hazırlanabilir

Şehir Sağlık Profili hazırlamak için üç adım

1.Adım: Harekete geçmek

sağlık bilincini artırmak
stratejik planlamayı savunmak
sektörler arası eylemi harekete geçirmek
toplum katılımını teşvik etmek

yeniliği teşvik etmek
Güvenli ve sağlıklı toplum
politikası

Twenty steps for developing
a Healthy Cities project

3rd Edition, 1997

World Health Organization
Regional Office for Europe
1997

Şehir Sağlık Profili hazırlamak için üç adım

2.Adım: **Organize olmak**

komiteleri belirlemek
ortamı analiz etmek
çalışma planını tanımlamak
birim/ofis oluşturmak

strateji belirlemek
kapasite oluşturmak
Hesap verebilirlik

Twenty steps for developing
a Healthy Cities project

3rd Edition, 1997

World Health Organization
Regional Office for Europe
1997

Şehir Sağlık Profili hazırlamak için üç adım

3.Adım: **Başlamak**

destek grubu oluşturmak
fikirleri anlamak
şehri tanımak/tanımlamak
maddi destek bulmak

sürece karar vermek
taslağı hazırlamak
onay almak

Twenty steps for developing
a Healthy Cities project

3rd Edition, 1997

World Health Organization
Regional Office for Europe
1997

Profil neden gerekli?

- Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği üyesi olmak
- Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı üyesi olmak
- Şehri yönetebilmek, öncelikleri belirlemek, sağlık etki değerlendirmesi yapmak, iklim değişikliğine uyum sağlamak, şehrin sağlığını geliştirmek amaçlarıyla şehrin sağlığını tanımlamak
- Akademik yayın yapmak
- Araştırma sonuçlarını ortaya koymak vd.

Profil çalışması nasıl ilerler?

➤ 3 Adım

ve

➤ Göstergelerin toplanması, derlenmesi, kompozisyonu

➤ Analiz

➤ Karşılaştırma, kıyaslama

➤ Raporlama

➤ Görüş alma, görüşe açma

➤ Yeniden düzenleme, güncelleme

Profil kaç sayfa olmalı?

7. a) Hedef 1: Herkes için sağlığı ve refahı teşvik etmek ve sağlık eşitsizliklerini azaltmak

- Şehriniz Hedef 1'i nasıl ilerletecek?
- *Lütfen 250 kelimeden daha az olmak kaydıyla en fazla üç çalışmanızı belirtin. Bu çalışmalar*

ölçülebilir olmalı ve

şehir sağlığı profili tarafından belirlenen öncelikleri yansıtmalıdır.

Bu çalışmalar, Faz VII boyunca kentin değeriendirilmesi için temel sağlayacaktır.

Profil kaç sayfa olmalı?

10. Faz VII için üç öncelikli faaliyet alanı

- Faz VII'nin üyesi olarak ele alacağınız üç öncelikli eylem alanının tanımlanmasını içerecektir.

Bunlar şehir sağlık profilinizden çıkan bulgulardan oluşturulmalı ve ihtiyaca göre öncelikli sağlık sonuçlarını veya nüfusları ele almalıdır. İlerlemenin uygun göstergeler ile ortaya konması gerekecektir.

- Bu öncelikli faaliyet alanları, bu başvuru formunun 8. Bölümündeki cevaplarınızla tutarlı olmalıdır. Bunlar, VII. Faz için DSÖ ile ortak taahhüdünüzün ve şehrinizin VII. Fazdaki değerlendirmesinde temel olarak kullanılacaktır.

Öncelikler

Ölçülebilirlik

- Veri
- Kanıt
- Görselleştirme
- Kümelenmeleri görme
- Tabakalarla ilişkisini kurma
- İstatistik, epidemiyoloji, CBS vd.
- İlişkinin önemini tartışma
- Öncelikli olup olmadığına karar verme
- Ölçüt, ölçek sağlama veya geliştirme
- Eğitimli ve deneyimli istihdam edilebilir insan gücü sağlama
- Periyodik izlemler, değerlendirmeler, geliştirmeler
- Önceliklerde değişim
- Ölçütlerde değişim
- Uzman görüşü

ŞEHİR SAĞLIK PROFİLİ EĞİTİMİ

25-26 Mart 2021 / Online

Prof. Dr. E. Didem Evcı Kiraz

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Halk Sağlığı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
SKB Danışma Kurulu Üyesi

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

05326110871

e-mail: devci@yahoo.com

<http://www.profedidemevcikiraz.com>

<https://sehirsagligiurbanhealth.blogspot.com/>

<http://sehirsagligi.blogspot.com>

@urbanhealth.sehirsagligi

@edekiraz

<https://www.linkedin.com/in/profedidemevcikiraz>

1. GÜN PROGRAMI

25 Mart 2021 PERŞEMBE

13.30-13.45 : Hoş Geldiniz

Murat Ar

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

13.45-14.00 : Şehir Sağlık Profili Nedir ve Neden Hazırlanmalıdır?

Murat Ar

14.00-14.30 : Şehir Sağlığı Kavramı ve Günümüzdeki Önemi

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

14.30-15.00 : Kopenhag Belediye Başkanları Mutabakatı,
DSÖ 13. Genel Çalışma Programı, 2019-2023
DSÖ VII. Faz Sağlıklı Şehirler Deklerasyonu,
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Deklarasyonu

Murat Ar

15.00-15.15 : Ara

15.15-15.45 : 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Araş.Gör.H.Çisem Akyıldız

15.45-16.30 : VII. Faz Rehberi: Stratejik ve Genel Hedefler,
Ana Temalar ve Öncelikler

Prof.Dr.E.Didem Evcı Kiraz

16.30-17.00 : Soru ve Cevaplar

1.Günün Sonu